
Istungidokument

A9-0283/2023

3.10.2023

RAPORT

tulevase põlvkondade vahetumise kohta ELi põllumajandusettevõtetes
(2022/2182(INI))

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Raportöör: Isabel Carvalhais

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	18
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	21
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

tulevase põlvkondade vahetumise kohta ELi põllumajandusettevõtetes (2022/2182(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 39 ja 174,
- võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni tellitud uuringut pealkirjaga „The Future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU“ (Euroopa põllumajandusmudeli tulevik: ELi põllumajandusettevõtjate ja põllumajandustootjate arvu vähenemise sotsiaal-majanduslikud ja territoriaalsed tagajärjed), mille avaldas liidu sisepoliitika peadirektoraadi struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond 2022. aasta aprillis,
- võttes arvesse komisjoni talituste 8. aprilli 2021. aasta töödokumenti „ÜPP mõju hindamine põlvkondade vahetusele, kohalikule arengule ja töökohtadele maapiirkondades“ (SWD(2021)0078),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid⁴,

---

¹ [ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.](#)

² [ELT L 435, 6.12.2021, lk 1.](#)

³ [ELT L 435, 6.12.2021, lk 187.](#)

⁴ [ELT L 231, 30.6.2021, lk 159.](#)

- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2022. aasta resolutsiooni ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni kohta – tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks⁵,
- võttes arvesse komisjoni 30. juuni 2021. aasta teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon – Tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks“ (COM(2021)0345),
- võttes arvesse Eurostati avaldatud 2020. aasta põllumajandusloenduse tulemusi,
- võttes arvesse oma 27. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni teemal „Kuidas saab ühise põllumajanduspoliitikaga aidata kaasa töökohtade loomisele maapiirkondades?“⁶,
- võttes arvesse oma 4. aprilli 2017. aasta resolutsiooni naiste ja nende rolli kohta maapiirkondades⁷,
- võttes arvesse oma 30. mai 2018. aasta resolutsiooni toidutootmise ja põllumajanduse tuleviku kohta⁸,
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse komisjoni 18. detsembri 2020. aasta teatist „Ühise põllumajanduspoliitika raames liikmesriikidele antavad soovitused nende strateegiakavade kohta“ (COM(2020)0846),
- võttes arvesse komisjoni 17. jaanuari 2023. aasta teatist „Talentide rakendamine Euroopa piirkondades“ (COM(2023)0032),
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni strateegia „Talust taldrikule“ kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks⁹,
- võttes arvesse oma 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi“¹⁰,

---

⁵ [ELT C 177, 17.5.2023, lk 35.](#)

⁶ [ELT C 215, 19.6.2018, lk 228.](#)

⁷ [ELT C 298, 23.8.2018, lk 14.](#)

⁸ [ELT C 76, 9.3.2020, lk 62.](#)

⁹ [ELT C 184, 5.5.2022, lk 2.](#)

¹⁰ [ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.](#)

- võttes arvesse komisjoni 17. juuni 2020. aasta aruannet demograafiliste muutuste mõju kohta (COM(2020)0241),
  - võttes arvesse komisjoni 27. jaanuari 2021. aasta rohelist raamatut vananemise ning põlvkondadevahelise solidaarsuse ja vastutuse edendamise kohta (COM(2021)0050),
  - võttes arvesse komisjoni uuringut „Farmers of the future“ (Tuleviku põllumajandustootjad), mille Teadusuuringute Ühiskeskus avaldas 2020. aastal,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi liidu sisepoliitika peadirektoraadi struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna 2020. aasta detsembris avaldatud aruannet „The challenge of land abandonment after 2020 and options for mitigating measures“ (Pärast 2020. aastat põllumajandusmaa söötijätmisega seotud probleemid ja võimalikud leevendusmeetmed),
  - võttes arvesse ÜRO deklaratsiooni talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste kohta, mille Inimõiguste Nõukogu võttis vastu 28. septembril 2018,
  - võttes arvesse 22.–23. augustil 2018. aastal toimunud ÜRO avaliku teabe osakonna / valitsusväliste organisatsioonide 67. konverentsil vastu võetud noortedeklaratsiooni,
  - võttes arvesse ÜRO naiste diskrimineerimise likvideerimise komitee üldist soovitusi nr 34 (2016) maapiirkondades elavate naiste õiguste kohta, mis võeti vastu 7. märtsil 2016,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A9-0283/2023),
- A. arvestades, et 2020. aastal oli enamik (57,6 %) põllumajandusettevõtete juhtidest (kõik sood) vähemalt 55-aastased ja ainult ligikaudu 12 % põllumajandusettevõtete juhtidest olid alla 40aastased, kellest omakorda ligi pooled olid 35–39-aastased; arvestades, et paljudes liikmesriikides on suhteliselt suur osa põllumajandustootjatest 65-aastased või vanemad, kusjuures keskmiselt on iga alla 40-aastase põllumajandustootja kohta kolm üle 65-aastast põllumajandustootjat (2016); arvestades, et põlvkondade vahetuse probleem on eriti terav nendes liikmesriikides, kus noorte põllumajandustootjate osakaal on keskmisest väiksem ja samal ajal pensioniea ületanud põllumajandustootjate osakaal keskmisest suurem;
- B. arvestades, et peaaegu kõigis ELi piirkondades kasvab põllumajandusettevõtete keskmine suurus pidevalt ja tootmine koondub vähematesse ja suurematesse põllumajandusettevõtetesse ning see mõjutab erinevaid tootmisviise eri moel; arvestades, et aastatel 2005–2020 vähenes ELi 27 liikmesriigi põllumajandusettevõtete arv ligikaudu 37 %, kusjuures täheldatav on langustrend ning kõige rohkem vähenes väikeste põllumajandusettevõtete arv¹¹; arvestades, et maa koondumine ning

¹¹ Uuring „The Future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU“ (Euroopa põllumajandusmudeli tulevik: ELi põllumajandusettevõtjate ja põllumajandustootjate arvu vähenemise sotsiaal-majanduslikud ja territoriaalsed tagajärjed), Euroopa Parlamendi sisepoliitika peadirektoraadi direktoraat B – struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika direktoraat, aprill 2022.

põllumajandusettevõtete ja põllumajandustootjate arvu vähenemine toob üldiselt kaasa lihtsustumise, mistõttu väheneb põllumajandustoodete mitmekesisust ja elurikkus;

- C. arvestades, et sissetulek põllumajandusest jääb peaaegu kõigis liikmesriikides alla ülejäänud majandusharude keskmise ja moodustab 47 % keskmisest brutopalgast ELi majanduses; arvestades, et põllumajandusettevõtetes, mille eesotsas on 40-aastased või nooremad juhid, on ELi keskmine sissetulek madalaim ja et naiste juhitud põllumajandusettevõtete sissetulek on meestega võrreldes väiksem¹²;
- D. arvestades, et 2020. aastal olid veidi rohkem kui kaks kolmandikku (68,4 %) ELi 9,1 miljoni põllumajandusettevõtte juhtidest mehed;
- E. arvestades, et 2020. aastal oli 72,3 %-l ELi põllumajandusettevõtete juhtidest ainult praktiline kogemus, samas kui vaevalt 10,2 % oli läbinud täieliku põllumajandusliku väljaõppe ja ülejäänud 17,5 % ainult põllumajandusliku baasväljaõppe; arvestades, et enamatel noortel põllumajandustootjatel on täielik põllumajanduslik väljaõpe (21,4 % võrreldes 3,6 %-ga üle 65-aastaste puhul) ja nad on käinud ajakohastel erialakoolitustel, sealhulgas uute ja uuenduslike põllumajandustavade teemal;
- F. arvestades, et põllumajandusettevõtetus on jätkuvalt enamasti pereäri, kuna 2020. aastal oli peaaegu üheksa ELi põllumajandustöötajat kümnest (86,1 %), põllumajandusettevõtte ainuomanik (põllumajandustootja) või tema pereliige; arvestades, et uut põlvkonda ei kasva piisavalt peale, mistõttu võib maa sööti jääda;
- G. arvestades, et põllumajandusmaa eripäraks on see, et selle pindala ja asukoht on muutumatud, samas kui selle viljakus võib suurenedada või väheneda sõltuvalt põllumajandustootja tavadest;
- H. arvestades, et põlvkondade vahetumiseks on vaja, et põllumajandusliku taustaga noored jääksid sellele kutsealale, aga ka julgustada uusi tulijaid põllumajandussektorisse sisenema;
- I. arvestades, et ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kohased põlvkondade vahetuse meetmed ei sobi alati põllumajandusettevõtte üleandmiseks isikutele, kes ei ole pereliikmed;
- J. arvestades, et ELi toodetest madalamate standardite järgi toodetud imporditud põllumajandustooted takistavad samuti õiglaste hindade ja tulu saamist turul;
- K. arvestades, et suured vahemaad on maapiirkondades oluline keerdküsimus ja see mõjutab elu mitmeid aspekte, mistõttu mägipiirkondade põllumajandussektoris on hädasti vaja ühtset põlvkondade vahetumise protsessi;

Tausta tutvustus

---

¹² „EU Farm Economic Overview – FADN 2018“ (ELi põllumajandusettevõtete majanduslik ülevaade – põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk 2018), Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat, juuni 2021.

1. rõhutab, et põlvkondade vahetumine on keskse tähtsusega maapiirkondade tulevase sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase kestlikkuse ning ELi toiduga kindlustatuse, maapiirkondade maastiku säilitamise ja eelkõige põllumajanduse tuleviku, sealhulgas kestliku põllumajandustootmise mitmekesisuse ja traditsioonilise põllumajandusliku pereettevõtluse mudeli jaoks;
2. juhib tähelepanu sellele, et uue põlvkonna vähene pealekasv põllumajanduses, mis on osa rahvastiku kahanemise laiemast suundumusest, on ELi jaoks üldine murekoht nii põllumajandussektoris kui kogu ühiskonnas ning mõjutab eriti äärealasid;
3. rõhutab nii põllumajanduse ulatust ja tähtsust äärepoolseimate piirkondade sotsiaal-majanduslikus arengus kui ka piiranguid, millega sektor sealsete eriliste geograafiliste, kliima- ja pinnastikutingimuste tõttu silmitsi seisab; märgib, et need püsivad raskused vähendavad uute põlvkondade jaoks põllumajandussektori atraktiivsust nendes piirkondades;
4. rõhutab, et noored põllumajandustootjad ja uued tulijad viivad tõenäolisemalt ellu uuenduslikke äriideid, edendavad lühemaid toidutarneahelaid, kasutavad uusi tehnoloogiaid ja tootmisviise ning kasutavad kestlikke põllumajandustavasid, sealhulgas agroökoloogia ja mahepõllumajandus;
5. tuletab meelde, et põlvkondade vahetuse toetamine põllumajanduses on 2023.–2027. aasta ÜPP eesmärk ning et liikmesriigid peavad sellele eraldama oma otsetoetuste rahastamispaketist (enne ümberpaigutusi) vähemalt 3 %, mida on võrreldes eelmiste programmitöö perioodidega rohkem;
6. rõhutab, et noorte põllumajandustootjate ja uute tulijate sektorisse meelitamiseks on väga oluline õiglane ja väärikas sissetulek, kestlikud ja stabiilsed elatusvahendid, õiglaselt jagatavad ELi otsetoetused, põllumajanduse positiivne kuvand, prognoositav õigusraamistik, põllumajandustootjate ja nende perekondade elukvaliteet ning töö- ja eraelu tasakaal;

Põlvkondade vahetumisega seotud probleemid ja ressursid

7. märgib, et põllumajandustootjaks hakkamise peamised takistused leiti olevat maa hind ja kättesaadavus, põllumajanduse üldiselt madal kasumlikkus, haldusnõuded ja sektori maine¹³; juhib tähelepanu asjaolule, et ka muud tegurid, nagu omakapitali puudumine, raskused laenu saamisel, raske juurdepääs tehnilistele teenustele ja toetustele ning kliimamuutuste mõju, võivad olla olulised takistused noorte ja uute põllumajandustootjate tulemisel põllumajandussektoris;
8. rõhutab, et maa rentimise või ostmise piiratud kättesaadavus ja hind on noortele põllumajandustootjatele peamiseks takistusteks, eriti nende jaoks, kes ei ole pärit põllumajandustootjate perest; tuletab meelde, et pärimine pereliikmetelt on endiselt peamine põllumajandustootmise alustamise vorm;

---

¹³ „Public consultation results on the CAP reform“ (Ühise põllumajanduspoliitika reformi käsitleva avaliku konsultatsiooni tulemused), Euroopa Komisjon, 2017.

9. juhib tähelepanu sellele, et pensionile jäämise hirm, mis on peamiselt tingitud pensionäride vähesest turvavõrgustikust ja madalast pensionist, sunnib vanemaid põllumajandustootjaid kasutama otsetoetusi pensionilisana ja lükkama maa üleandmist edasi;
10. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu Kohus on oma otsustes tunnistanud põllumajandusmaa eripära ning avalikke huve ja eesmärke, mis võivad õigustada maaturu reguleerimismeetmete kehtestamist liikmesriikide poolt;
11. rõhutab ebakõla, mis võib esineda põllumajandusettevõtte turuväärtuse ja selle tegeliku kasumlikkuse vahel;
12. juhib tähelepanu sellele, et noorte põllumajandustootjate laenuaotlused, mille nad esitavad põllumajandusettevõtte rajamiseks või laiendamiseks, lükatakse tagasi kaks kuni kolm korda suurema tõenäosusega, kuna seda peetakse riskantseks investeeringuks, kuna neil on lühike tehingute ajalugu ja kuna neil ei ole varas, mida tagatiseks panna, eriti väikeste põllumajandusettevõtete ja põllumajanduslike pereettevõtete puhul; juhib tähelepanu sellele, et noortel põllumajandustootjatel on üha raskem põllumajandusmaasse investeerimiseks laenu saada;
13. rõhutab, et täielikult ei ole veel tunnustamist leidnud see, et põllumajandus ei ole mitte ainult töö, vaid eluviis, mille juurde kuuluvad tihedad sidemed loodusega ning tugev maakogukonda kuuluvuse ja positiivse ühiskondliku mõjukuse tunne, ning see toob kasu ühiskonnale tervikuna; rõhutab, et põllumajandus pakub mitmesuguseid karjäärivõimalusi;
14. peab kahetsusväärseks, et paljudes maapiirkondades on noortel inimestel, eriti noortel naistel, märkimisväärseid konkreetseid igapäevaelu puudutavaid probleeme, eelkõige seoses hariduse ja koolituse, kvaliteetsete töökohtade kättesaadavuse, taskukohase eluaseme, sotsiaalse eraldatuse, taristu ja ühistranspordi, tervishoiu ja digitaalse ühenduvusega, eriti kauges, mägistes, äärepoolseimates ja vähem arenenud maapiirkondades;
15. märgib, kui tähtis on äärepoolseimate piirkondade põllumajandussektori jaoks kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programm, kuna see aitab säilitada tootmistaset, toiduohutust ja eelkõige nende piirkondade põllumajandustootjate sissetulekuid, suurendades samal ajal sektori atraktiivsust noorte seas; avaldab siiski kahetsust selle programmi¹⁴ alarahastamise pärast, mis tuleb järgmises mitmeaastasest finantsraamistikus parandada;
16. tunnistab, et ÜPP noorte põllumajandustootjate meetmed on avaldanud positiivset mõju noorte põllumajandustootjate arvule, eelkõige kõrvalisemates maapiirkondades¹⁵; juhib siiski tähelepanu sellele, et halduskoormus on liiga suur ning et ühise põllumajanduspoliitika praegune korraldus võib olla üks põhjusi, miks püsivad tõkked noorte ja uute põllumajandustootjate sektorisse sisenemisel, sest see aitab kaasa

---

¹⁴ Komisjoni 7. detsembri 2021. aasta aruanne liidu äärepoolseimate piirkondade põllumajanduse toetamiseks võetavate erimeetmete kava (POSEI) rakendamise kohta (COM(2021)0765).

¹⁵ Komisjoni talituste 8. aprilli 2021. aasta töödokument „ÜPP mõju hindamine põlvkondade vahetusele, kohalikule arengule ja töökohtadele maapiirkondades“ (SWD(2021)0078),

põllumaa hinna tõusule ja kättesaadavuse vähenemisele ning põllumajandusettevõtete koondumisele;

17. rõhutab LEADERi projektide ja algatuste positiivset panust ühiskonda kaasamise, noorte ees seisvate probleemide lahendamisse ja maapiirkondade elava kohaliku majanduse toetamisse, eelkõige seeläbi, et valikukriteeriumides eelistatakse noori ja luuakse kohalikke noorte tegevusrühmi;

Põlvkondade vahetumise soodustamise viisid põllumajanduses

18. tunnistab põlvkondade vahetumise protsessi keerukust ja mitmekihilisust, mida mõjutavad põllumajandustootja eraelulised tegurid, sealhulgas haridus, põllumajandusettevõtte eripärad, poliitiline raamistik ja toetusmeetmed ning laiem sotsiaal-majanduslik taust ja väljavaated, mida kõike tuleks nii ELi kui ka riikliku poliitika kujundamisel arvesse võtta;
19. kutsub liikmesriike üles töötama välja sidusad ja pikaajalised strateegiad, et edendada põlvkondade vahetumist ja suurendada põllumajanduses töötamise atraktiivsust, ning kombineerida üksteist täiendaval viisil erinevaid meetmeid, nagu rahaline toetus, sealhulgas tegevuse alustamise toetus, suuremad maksusoodustused ja stiimulid, eelkõige maa üleandmise osas, ning piisavad pensionid ja sotsiaalkaitse; nõuab lisaks, et liikmesriigid parandaksid seoseid ELi poliitika ning riikliku ja piirkondliku poliitika ja strateegiate, sealhulgas riiklike strateegiakavade vahel;
20. kutsub komisjoni üles innustama liikmesriike jagama parimaid tavasid ja uuenduslikke ideid selle kohta, kuidas koostada noortele põllumajandustootjatele suunatud meetmeid, mis oleksid tõhusamad, lihtsamad ja juurdepääsetavamad ning nõuaksid vähem bürokraatiat; kutsub liikmesriike üles looma ühtse kontaktpunkti süsteemi, et hõlbustada haldusmenetlusi kõige sobivamas territoriaalses piirkonnas;
21. rõhutab ELi uue talendiotsingumehhanismiga loodud võimalusi toetada piirkondi ja maakohti, kus tööeline elanikkond kiirelt kahaneb, et koolitada, kinni hoida ja ligi meelitada vajalike oskuste ja pädevustega inimesi, et tulla toime demograafiliste muutustega ning suurendada oma vastupanu- ja konkurentsivõimet;
22. rõhutab, et põlvkondade vahetumiseks on vaja nii nooremaid kui ka vanemaid põlvkondi ning seetõttu tuleb edendada põlvkondadevahelist koostööd ja dialoogi;
23. kutsub liikmesriike üles tagama oma põllumajandustootjatele mõeldud nõustamisteenustes juurdepääsu põllumajandusettevõtete pärimise nõustajale, kes võib anda suuniseid põllumajandusettevõtete üleandmise ajal, nimelt põlvkondadevahelise dialoogi, õigus-, maksu- ja katastriteenuste raamistike ning rahalise toetuse võimaluste kohta, luues tegevuse alustamise toe, kus hinnatakse põllumajandusettevõtte olukorda ja tagatakse järelkontroll; märgib, et see on ülioluline selleks, et põllumajandusettevõtte teadmised, oskused ja omandiõigus kanduksid ühelt põlvkonnalt järgmisele põlvkonnale üle;
24. kutsub liikmesriike üles hindama ja edendama põlvkondadevahelise koostöö innovaatilisi mudeleid, nagu partnerlus, loonusrendisuhe või maavahendusteenused, et

soodustada noorte põllumajandustootjate järkjärgulist tegevuse alustamist ja lihtsustada maa, tehnika ja põllumajandusliku oskusteabe edasiandmist, sealhulgas juhtudel, kus osalised ei ole pereliikmed;

25. tuletab sellega seoses meelde ühise põllumajanduspoliitika strateegiliste kavade raames võetavate koostöömeetmete potentsiaali ja avaldab kahetsust, et ainult viis liikmesriiki on seda võimalust kasutanud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama toetava haldusraamistiku, mis hõlbustab uuenduslike lähenemisviiside kasutuselevõttu, tuginedes juba kehtivate kavadega saadud kogemustele; kutsub liikmesriike üles vahetama häid tavasid seoses selliste põllumajandustootjate õigusega katseajale, kes soovivad partneritena ühiselt põllumajandusettevõtet pidada, et võimaldada neile era- ja tööelu korraldamisel suuremat paindlikkust;
26. ergutab liikmesriike töötama välja mehhanisme, mis hõlbustavad pensionileminekut, eelkõige eelpensioniskeeme, ning toetama põllumajandusettevõtete sellist üleminekut noortele põllumajandustootjatele, mis on mõlemale poolele kasulik;
27. rõhutab põllumajandusmaa säilitamise tähtsust ja kestliku toidutootmise eesmärke; kutsub komisjoni üles algatama uuringut põllumajandusmaa konkureerivate kasutusviiside (teiste seas nt linnastumine ja energia) mõju kohta olemasoleva põllumajandusmaa hulgale ja kvaliteedile, pikaajalise kasutuse kindlusele, hindadele ja maa koondumisele ning põllumajandusmaa sööti jätmise põhjustele, hinnates samal ajal ka kõigi sellega seotud ELi poliitikavaldkondade, sealhulgas ÜPP mõju;
28. nõuab, et komisjon ja liikmesriigid tegeleksid maa hõivamise probleemiga, eelkõige mulla seisundit käsitleva õigusakti raames, järgides samal ajal subsidiaarsuse põhimõtet, et piirata põllumajandusmaa kadu;
29. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama mudelit, mis põhineb biomajandusel kui kasulikul süsteemil, mis võib parandada põllumajandustootjate sissetulekuid; nõuab ka loomakasvatuse ökosüsteemiteenuste rolli toetamist, mis võib aidata kaasa soodsale süsinikuringele;
30. rõhutab, et vähese CO₂ heitega põllumajandust käsitlevad õigusaktid võivad anda positiivse stiimuli, et tagada eelkõige kõige noorematele põllumajandustootjatele parem tasu meetmete kaudu, mis on suunatud heitkoguste sidumisele ja vähendamisele põllumajandusettevõtetes;
31. kutsub komisjoni üles koos liikmesriikide ja nende piirkondadega hindama võimalust võtta meetmeid ELi tasandil, sealhulgas õigusaktide ja heade tavade jagamise edendamise kaudu, et parandada riiklike põllumajandusmaa turgude toimimist ja maa kättesaadavust noorte põllumajandustootjate jaoks ning aidata lahendada maa koondumise ja maa hõivamise probleeme;
32. kutsub komisjoni üles hindama liikmesriikide põllumajandusmaa turu eeskirjade tõhusust noorte põllumajandustootjate sektoris sisenemise hõlbustamisel, nende eeskirjade potentsiaali ja mõju põllumajandusettevõtete konkurentsivõimele¹⁶;

---

¹⁶ „Agriculture land market regulations in the EU Member States“ (Põllumajandusmaa turu eeskirjad ELi

33. kutsub liikmesriike üles reguleerima põllumajandusmaa turgusid ja põllumajandusmaa kasutamist, et edendada noorte põllumajandustootjate juurdepääsu maale ostmise, liisimise või muude juurdepääsuvormide kaudu, kasutades kõiki olemasolevaid ja kohalikul tasandil asjakohaseid vahendeid, nagu noorte põllumajandustootjate eelisõigused, müügi- ja rendihinna kontroll, pikaajalise kasutuse tagatised, omandamise ülempiirid või põllumajandusliku tegevuse säilitamise kohustus, seades samal ajal esikohale kestliku toidutootmise ning võideldes maa liigse koondumise ja maa hõivamise vastu; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et äriühingud, näiteks investeerimisfondid, ei konkureeriks ebaõiglaselt noorte põllumajandustootjatega maale juurdepääsul;
34. rõhutab, et maa rentimine on elujõuline alternatiiv maale juurdepääsu saamiseks, mis nõuab vähem ressursse tegevuse alustamiseks; kutsub liikmesriike üles võtma vastu poliitikat, millega edendada pikaajalise maa rentimise tingimusi, näiteks maksuvabastusi, andes valdusõiguse kindluse ja aega investeerimiseks, mis võib pikas perspektiivis ka mulla seisundit parandada;
35. kutsub liikmesriike üles tagama maapiirkondade maaturu läbipaistvus ja pakkuma ühtlasi ajakohastatud avalikku teavet maaturgude, maa planeerimise ja omandi kohta, andma teavet maa müügi ja rendihindade kohta ning jälgima maa üleandmist ja koondumist;
36. kutsub komisjoni üles looma maapiirkondade vaatluskeskuse osana ELi põllumajandusmaa vaatluskeskusest ja kasutades parimal viisil kõiki olemasolevaid andmekogumisvahendeid, eelkõige liikmesriikide omi, jälgima ja jagama eelkõige maa müügi ja rentimise suundumusi ja hindu, rendikorda, maa koondumist ning põllumajandusmaa kasutamise muutusi ja maa söötijätmist; rõhutab vaatluskeskuse tähtsust põllumajandusmaaga tehtavate tehingute läbipaistvuse suurendamisel ELis;
37. julgustab liikmesriike arendama ja toetama maapanku ning koostama riiklikke kavasad, mille eesmärk on hõlbustada maavalduse üleandmise kavasad, et edendada maa üleandmist põlvkonnalt põlvkonnale ja parandada aktiivsete noorte põllumajandustootjate juurdepääsu maale, ning ergutab komisjoni neid selles toetama; kutsub liikmesriike üles edendama ühendusi või kooperatiive, mis teevad koostööd põllumajandustootjatega, ostavad maad ja rendivad seda põllumajandustootjatele välja, eelistades noori, ning koostama ülevaate olemasolevast riiklikust põllumajandusmaast; kutsub liikmesriike üles looma toetussüsteemi, et aidata noortel põllumajandustootjatel maad omandada, eelkõige madalamate intressimäärade ja laenu esimese osamaksega;
38. rõhutab, et põllumajandustootjate väärtuse tunnustamine põllumajandusliku toidutootmise väärtusahelas on vältimatu tingimus, et põllumajandus saaks piisavat sissetulekut; kutsub komisjoni üles täiendavalt analüüsima seda, kuidas liikmesriigid on rakendanud direktiivi (EL) 2019/633, mis käsitleb põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid¹⁷; julgustab liikmesriike tagama põllumajandustootjate suurem kaitse ebaausate tavade

---

liikmesriikides), Vranken, L. et al., Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2021.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/633, mis käsitleb põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid (ELT L 111, 25.4.2019, lk 59).

vastu põllumajandustoodete ja toiduainete väärtusahelas tõhusate ja hoiatavate sanktsioonide abil;

39. märgib, et tõhus ja kestlik ühistranspordisüsteem on üks vajalikke tingimusi piirkondlikuks majandusarenguks, territoriaalseks ühtekuuluvuseks ja piirkondliku potentsiaali arendamiseks, ning rõhutab, et eraldada tuleb vajalikud rahalised vahendid transpordiühenduste arendamiseks ja hoidmiseks, kuna see võib julgustada vanemat põlvkonda kauem põllumajanduses töötama ja meelitada noori piirkondlikest keskustest maapiirkondadesse tööle;
40. kutsub liikmesriike üles looma tõhusaid kindlustussüsteeme, mis on kohandatud põllumajandussektori eripäradega, et toetada põllumajandustootjaid loodusõnnetuste korral; usub, et sellised mehhanismid annavad põllumajandustootjatele suurema rahalise ja õiguskindluse, hõlbustades noortel põllumajandustootjatel tegevuse alustamist;
41. rõhutab, et avaliku sektori toetus on väga oluline noorte põllumajandustootjate, eelkõige naiste ja väikeste põllumajandusettevõtete rahastamisprobleemide lahendamisel; rõhutab, et noori põllumajandustootjaid tuleb toetada juurdepääsul teabele rahastamisvõimaluste ja äriplaanide väljatöötamise ning tagatiste ja laenude saamise kohta ning pakkuda neile selleks tasuta spetsialisti nõu;
42. kutsub liikmesriike üles tegema noortele põllumajandustootjatele alustamise ja investeerimisabi kättesaadavaks kogu ÜPP eelarveperioodi jooksul ning kasutama täielikult ära kõiki olemasolevaid noorte põllumajandustootjate toetusvõimalusi; rõhutab, et tagada tuleb juurdepääs koolitusvõimalustele, eelkõige pehmete ja digitaalsete oskuste, äri mitmekesistamise võimaluste, juhtimise ja kestliku põllumajanduse teemal, võttes arvesse uute turuletulijate konkreetseid vajadusi;
43. võtab teadmiseks asjaolu, et liikmesriigid eraldasid oma riiklikes strateegiakavades noorte põllumajandustootjate toetamisele üldiselt nõutavast miinimumist¹⁸ suurema summa;
44. kutsub liikmesriike üles kasutama mõistlikult ära täiendavat ümberjaotavat sissetulekutoetust kestlikkuse tagamiseks vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artiklile 16, et toetada noori põllumajandustootjaid;
45. kutsub komisjoni üles uue programmitöö perioodi ettevalmistamisel stimuleerida LEADERi programmi raames rahastamismeetmeid, mis soodustaksid põllumajandusettevõtetes põlvkondade vahetumist;
46. juhib tähelepanu sellele, et vaja on pidevaid investeeringuid põllumajandust toetavasse taristusse, näiteks vee- ja transporditaristusse, ning et tootmiskulude vähendamiseks tuleb parandada põllumajandusettevõtete energiatõhusust;
47. rõhutab, kui oluline on pakkuda kohandatud nõustamis- ja koolitusteenuseid, eelkõige noorte põllumajandustootjate, uute turuletulijate ja põllumajandustöötajate toetamiseks,

---

¹⁸ „Approved 28 CAP Strategic plans 2023–2027 – summary overview for 27 Member States – Facts and figures“ (28 ÜPP kinnitatud strateegiakava 2023–2027 – 27 liikmesriigi kokkuvõtlik ülevaade – Faktid ja arvud), Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat, aprill 2023.

juba äriidee määratlemisel ja järgnevatel aastatel, kohandades teenuseid vastavalt nende vajadustele, võimalustele ja potentsiaalile; rõhutab, et erinevate nõustamisviiside (nt vastastikune õppimine, mentorluskavad) kasutamine võib aidata paremini vastata erinevate põllumajandustootjate vajadustele, sest see võib anda suure panuse oskuste ülekandumisse;

48. rõhutab, kui oluline on lisaks tehnilistele, äri- ja digitaalsetele teemadele lisada koolituskavadesse muu hulgas pehmete ja suhtlemisoskuste, juhtimise, vaimse tervise ja heaolu teemad; on seisukohal, et kestlike tootmisviiside, uuenduslike tavade ja uute tehnoloogiate alast koolitust tuleks tõhustada, et julgustada noori neid kasutusele võtma ning suurendada suutlikkust reageerida praegustele ja tulevastele väljakutsetele ja võimalustele positiivselt;
49. julgustab noori põllumajandustootjaid kasutama maksimaalselt ära olemasolevate koostöövõrgustikuga seotud algatuste pakutavaid võimalusi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles koos piirkondlike ja kohalike omavalitsustega tagama maapiirkondades kaasava juurdepääsu ja osalemise ning ergutada Euroopa põllumajanduskoolide vahelist suhtlust;
50. kinnitab veel kord, kui tähtis on ELi koolipuuvilja-, -köögivilja ja -piima kava, et lapsed saaksid tervislikult toituda ja samal ajal tutvustada neile põllumajandustegevust, äratades nooremas põlvkonnas põllumajanduse vastu huvi ja luues seeläbi põllumajandusest positiivse kuvandi; kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles tugedama hariduslikke meetmeid;

Noored põllumajandustootjad loovad tulevikku

51. rõhutab, et noori põllumajandustootjaid ja maapiirkondade noori tuleb kaasata ja neile tuleb anda võimalus osaleda poliitilises elus ja otsustusprotsessides, sealhulgas toetada noorte põllumajandustootjate organisatsioone kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil, et võtta arvesse nende konkreetseid vajadusi ja et poliitika toetaks tõhusalt nende arengut; kutsub liikmesriike üles kohalikke elanikke ja kogukondi rohkem kaasama põlvkondade vahetumist soodustavate lahenduste väljatöötamisse;
52. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama erilist tähelepanu noorte naiste vajadustele, probleemidele ja potentsiaalile põllumajanduses ning võitlema soolise ebavõrdsuse vastu; juhivad tähelepanu sellele, kui oluline on luua maapiirkondades naisettevõtjatele soodne keskkond, võttes arvesse õiguslikke ja poliitilisi aspekte, näiteks seoses loonuserendiga, tagada parem juurdepääs infole, teadmistele ja koolitusvõimalustele ning hõlbustada juurdepääsu rahalistele vahenditele;
53. kutsub komisjoni üles esitama teatist naiste kohta põllumajanduses, analüüsima ja propageerima liikmesriikide parimaid tavasid ning selgitama välja soopõhised takistused põllumajandusettevõtete uuendamisel;
54. rõhutab, et kliimamuutuste mõju ja elurikkuse vähenemine mõjutavad kõige rohkem praeguseid ja tulevase noori põllumajandustootjaid, kuid neil on ka paremad võimalused kasutada ära rohe- ja digipöörde pakutavaid võimalusi, neisse panustada ning saada neis peaosalisteks;

55. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma poliitika ja rahastamisvahendite väljatöötamisel horisontaalselt arvesse noorte põllumajandustootjate mõõdet; juhib tähelepanu sellele, kui suur on ÜPP roll noorte põllumajandustootjate toetamisel, kuid leiab, et sellest ei piisa, et lahendada ELi põllumajanduses põlvkondade vahetumise probleem;
56. kutsub komisjoni üles tegema kindlaks noorte põllumajandustootjate konkreetsed vajadused ja tagama, et need kajastuvad uue poliitika mõjuhindangutes, ning jälgima nende rakendamise mõju noorte põllumajandustootjate väljavaadetele; on seisukohal, et sellesse peaksid kuuluma kriteeriumid mõju kohta põlvkondade vahetumisele, majanduslikule elujõulisusele, maale juurdepääsule, halduskoormusele, finantssurvele ja loodusvarade säilimisele põllumajanduslikuks tegevuseks; kutsub komisjoni üles nõukogule ja parlamendile hinnangu ja selle tulemuste kohta aruande esitama;
57. rõhutab, et komisjon ja liikmesriigid peavad ühendama jõud, et tagada noortele põllumajandustootjatele kestlikud elatusvahendid; rõhutab, et noorte põllumajandustootjate jaoks piisav ja ihaldusväärne sissetulek ja elamistingimused sõltuvad muu hulgas nende väärtuse suuremast osakaalust toidutarneahelates, eetilistest turustamistavadest ja pikaajalistest lepingutest;
58. julgustab poliitikuid, koole, meediat, põllumajandusettevõtjaid ja kohalikke ühendusi tegema koostööd põllumajanduse ja maapiirkondade positiivse kuvandi edendamiseks ning suurendama nende atraktiivsust noorte seas, kes valivad omale tulevikuks elustiili; rõhutab, et ELi tasandi algatused peavad olema aktiivsemad selleks, et jagada teavet põllumajandustootja rolli kohta toidutootmises ja keskkonnateenustes, ning tõstma samal ajal esile, et põllumajanduses on palju erinevaid ameteid ja vaja on väga mitmesuguseid oskusi;
59. rõhutab, et põllumajandustööd tuleb uute põlvkondade seas propageerida ja tagada parem arusaamine põllumajanduse tegelikust toimimisest; tuletab meelde, et põlvkondade vahetumine ei ole võimalik, kui väljastpoolt põllumajandust ei meelitata ligi uusi inimesi, eelkõige seeläbi, et stimuleeritakse põllumajandusettevõtete külastamist; nõuab tungivalt, et liikmesriigid algataksid ja rakendaksid kavasid, mis aitavad meelitada õppijaid põllumajanduserialadele kõrg-, kutse- ja muudes õppeasutustes, et suurendada põllumajanduseriala valivate õppijate arvu;
60. rõhutab, et põllumajanduses peab toimuma pidev kutsealane areng, samuti peab seal olema teiste kutsealadega samaväärne kvalifikatsioonitase, et noortel põllumajandustootjatel oleks tööalane staatus ning et parandada nende oskusi ja kvalifikatsiooni;
61. kutsub komisjoni üles pöörama rohkem tähelepanu kriisialdistele põllumajandussektoritele, kuna hirm võimalike sagedaste kriiside ees peletab noori teatavatest põllumajandussektoritest, näiteks piimandussektorist eemale; nõuab tungivalt, et komisjon muudaks kriiside prognoosi- ja ennetusmehhanismid tõhusamaks, et vältida tulevase kriise teatavates liikmesriikides või ELi tasandil, ja juhib tähelepanu näiteks 2014.–2016. aasta piimakriisile, mis sundis paljud piimatootjad piimatootmisest loobuma ja heidutas noori sektorisse sisenemast;

62. Nõuab, et toetataks eelkõige noorte põllumajandustootjate uuenduslikke äriideid, mis hõlmavad tavapärase esmatootmise kõrval ka töötlemist, turustamist ning esmatootmise eelnevaid ja järgnevaid etappe;
63. soovib liikmesriikidel soodustada põllumajandustoodete ja toiduainete hankimist kohalikele noortele põllumajandustootjatele, edendades noorte põllumajandustootjate kaasamist lühikeste tarneahelate arendamisse;
64. rõhutab, et põlvkondade vahetumine peab jääma tulevasel programmitöö perioodil tähtsaks prioriteediks, eelkõige ÜPPs, mille raames tuleb seda kohustuslikus korras rohkem toetada;
65. kutsub liikmesriike üles võtma põlvkondade vahetuse edendamise strateegiate väljatöötamisel terviklikul viisil arvesse noorte ja uute põllumajandustootjate konkreetseid vajadusi, eelkõige nende vajadusi, kes ei ole pärit põllumajandusega seotud peredest; kutsub liikmesriike ja piirkondi ka üles muutma põlvkondade vahetumise poliitika oma riiklike või piirkondlike põllumajandusstrateegiate käivitajaks;
66. juhib tähelepanu sellele, et põllumajandussektorisse sisenemise otsus tehakse enne, kui põllumajandusettevõtte üle antakse, kuid enamik praegustest poliitikavahenditest on just sellele suunatud; on seetõttu seisukohal, et riiklik poliitika peaks vastama põllumajandustootjate sellistele vajadustele, mis eelnevad tegevuse alustamisele;
67. kutsub kõiki väärtusahelate sidusrühmi üles muutma põlvkondade vahetumise põllumajanduses strateegiliseks prioriteediks, pakkudes peale riiklike toetuste piisavaid lisastiimuleid;
68. on seisukohal, et Euroopa ja riikliku tasandi avalikus poliitikas tuleks edendada erinevaid võimalusi põllumajandusettevõtete üleandmise hõlbustamiseks, näiteks võiksid olemasolevad põllumajandusettevõtted toimida inkubaatoritena alustavatele ettevõtetele või saaks uute ärimudelite abil võimaldada maa ja vara järkjärgulist üleandmist ühelt põllumajandustootjalt järgmisele;
69. rõhutab, et põlvkondade vahetus põllumajanduses on demograafiline probleem, mille lahendamine sõltub ka ühise põllumajanduspoliitika suutlikkusest aktiivsetele põllumajandustootjatele hoogu anda, pakkuda neile toetusi ja jälgida põllumajandusettevõtete laienemist;
70. on seisukohal, et noortel põllumajandustootjatel peaks olema võimalik oma ettevõtteid järk-järgult arendada, ning soovib seetõttu vaadata läbi praeguse ÜPPs juurdepääsutoetusele seatud tähtaja ja hinnata praegusi haldus- ja õiguslikke tõkkeid; rõhutab tegevuse järkjärgulise alustamise positiivset rolli ja nõuab sellega seoses olemasolevate õiguslike takistuste kõrvaldamist;
71. rõhutab ühistute ja põllumajandustootjate organisatsioonide rolli noorte põllumajandustootjate abistamisel, et ületada tegevuse alustamise takistused, nõustamisteenuste pakkumisel ja nende osalemise suurendamisel poliitilises dialoogis; rõhutab, et tagada tuleb noorte põllumajandustootjate esindatus nendes organisatsioonides, samuti nende organisatsioonide juhtorganite sooline tasakaalustatus,

ning rõhutab, et sellised ühendused on peamine viis naiste kaasamiseks põllumajandustegevusse; rõhutab noorte põllumajandustootjate organisatsioonide otsustavat rolli;

72. rõhutab, kui oluline on julgustada noori põllumajandustootjaid ühendustega liituma, ning julgustab liikmesriike edendama põllumajandusettevõtete koostööd ühistute kaudu, kellel on ühised tootmis- ja/või töötlemisseadmeid, vähendades seeläbi noorte põllumajandustootjate vajadust rahaliste vahendite järele ja vähendades tootmiskulusid, ning edendama ühiseid turundusalgatusi ja meetmeid oma toodete väärtuse parandamiseks;
73. rõhutab digitehnoloogia mõju ja potentsiaali noorte põllumajandustootjate tegevusele ja äri võimalustele ning et kiire lairibataristu ja ühenduvuse tagamiseks – rõhuasetusega digitaalsel kaasatusel – on kõigil poliitika rakendamise tasanditel vaja tugevat poliitilist pühendumust;
74. juhib tähelepanu digioskuste lõhele maa- ja linnapiirkondade vahel ning suuremale ohule, et väikesed põllumajandusettevõtted ja äärepoolseimad piirkonnad jäävad digiüleminekust kõrvale; juhib tähelepanu vajadusele võtta meetmeid tagamaks, et digiüleminek toob kasu kõigile põllumajandustootjatele;
75. rõhutab sellega seoses, et noori põllumajandustootjaid tuleb digitehnoloogiaga kohanemisel ja digioskuste arendamisel toetada, sest see võib aidata neil paremini ellu viia oma tegevuse alustamise projekte, toetada kestlikku põllumajandust ning prognoosida nii tulevasi tootmistingimusi kui ka tarbijate ja ühiskonna ootusi;
76. rõhutab, kui tähtis on usaldusväärne internetiühendus noorte põllumajandustootjate elukvaliteedile maapiirkondades, eelkõige et ei tekiks sotsiaalset eraldatust, oleks juurdepääs haridus- ja koolitusvõimalustele ning et osutada teenuseid;
77. rõhutab, et noortele põllumajandustöötajatele tuleb tagada inimväärset töö- ja elamistingimused ning sotsiaalkaitse, pöörates erilist tähelepanu naistele ning hooaja- ja võõrtöötajatele;
78. nõuab, et pöörataks rohkem tähelepanu selliste heade töökohtade loomisele põllumajanduses, kus on tagatud õigused, stabiilne ja õiglane palk ning töötingimused, ning tõhusale ja intensiivsele võitlusele vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu maapiirkondades;
79. kutsub liikmesriike üles edendama ja parandama süsteeme põllumajandustootjate või põllumajandustöötajate asendamiseks haiguse või õnnetuse korral või selleks, et tagada põllumajandustöötajatele parem töö ja eraelu tasakaal;
80. rõhutab, et maapiirkonnad peavad suutma pakkuda noortele ja uutele põllumajandustöötajatele ja nende perekondadele piisavaid elutingimusi, nimelt kestlikke elatusvahendeid, karjääri võimalusi, paremat liikuvust, juurdepääsu paremale haridusele, tervishoiu-, vaba aja veetmise ja kultuuriteenustele ning laiemat digitaalset ühenduvust;
81. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa põllumajandustöötajate tooted konkureerivad välisriikidest pärineva toodanguga, mis ei vasta Euroopa tootjatele kehtestatud Euroopa

standarditele, eelkõige nendele, mis on vastu võetud keskkonna ja tarbijate tervise kaitseks; rõhutab, et ainult meie tootjatele kehtestatud standardiga antakse eelis sellistele tootjatele, kes ei pea seda järgima;

82. kutsub komisjoni üles tegema lõpu ebaausale konkurentsile, keelustades välismaised tooted, mis ei vasta Euroopa põllumajandustootjatele kehtestatud keskkonnastandarditele;

o

o o

83. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Meie põllumajandustootjate vananemine on fakt ja üldine mure ELis. Kuigi olukord on liikmesriigiti erinev ja kuigi see on osa rahvastiku kahanemise laiemast suundumusest, on demograafilised probleemid maaelanikkonna ja põllumajandustootjate seas suuremad, eriti kaugemates maapiirkondades.

Raportöör rõhutab põlvkondade vahetumise üliolulist tähtsust maapiirkondade sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase kestlikkuse jaoks. Lisaks tutvustavad noored põllumajandustootjad ja uued osalejad tõenäolisemalt uuenduslikke äriideid ja tegevusi ning järgivad kestlikke põllumajandusmeetodeid;

Põllumajanduslikule tegevusele juurdepääsu takistused on juba ammu kindlaks tehtud: juurdepääs maale, juurdepääs rahastamisele, juurdepääs turgudele ja õiglase tasu töö eest, juurdepääs teadmistele ja koolitusele on mõned kõige asjakohasemad takistused ja nendega tegelemiseks on vaja riiklikku poliitikat.

Raportöör rõhutab, et põllumajandustootjate ja nende perede õiglase ja väärilise sissetuleku ja piisava elukvaliteedi on põhilised tingimused noorte ja uute inimeste põllumajandussektorisse meelitamiseks. Maapiirkondades elavatel noortel on ootused ja vajadused, nagu kõigil teistelgi. Siiski kogevad nad tõsisemaid igapäevaseid probleeme, eelkõige seoses sotsiaalse eraldatuse, hariduse, kvaliteetsete töökohtade, ühistranspordi, tervishoiu, digitaalsete aspektide ja ühenduvusega, eriti kui nad elavad kaugetes ja vähem arenenud maapiirkondades.

Raportöör tunnistab põllumajanduse põlvkondade vahetumise keerukust ja mitmekihilisust ning seda mõjutavaid tegureid: põllumajandustootjate eraelulised tegurid, põllumajandusettevõtte eripärad, poliitiline raamistik ning laiem sotsiaalne kontekst, mida kõike tuleks avaliku poliitika kujundamisel arvesse võtta.

Juurdepääs maale on vaieldamatult noorte põllumajandustootjate jaoks üks suurimaid takistusi, eriti nende jaoks, kes alustavad tegevust väljaspool perekeskonda. Maa on piiratud ressurss, millele juurdepääs on piiratud kättesaadavusega müügiks või rentimiseks mitme teguri tõttu, kuid ka tõusvate hindade tõttu, nõudes seega rohkem ja paremat reguleerimist.

Raportöör juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu Kohus on tunnustanud põllumajandusmaa eripära, mis võib õigustada reguleerimismeetmete kehtestamist, kutsudes liikmesriike üles kasutama kõiki võimalusi maaturgude paremaks reguleerimiseks, püüdes samal ajal säilitada põllumajandusmaad ja kestliku toidutootmise eesmärgi. Tunnustades liikmesriikide pädevusi selles valdkonnas, leiab raportöör, et oleks kasulik loota ühtlustatumale lähenemisviisile kogu ELis, ning kutsub komisjoni üles hindama kõiki võimalusi võtta meetmeid ELi tasandil, sealhulgas õigusakte, et parandada toimivaid põllumajandusmaa turge.

Lisaks on raportöörid seisukohal, et ELi tasandi maavaatluskeskus ning liikmesriikide suurem ja parem avalik teave maaturgude kohta parandab läbipaistvust ja edendab paremat maajaotust.

Põlvkondade vahetumiseks on vaja mõlemat põlvkonda, noori ja vanemaid põllumajandustootjaid, kes vajavad tugiraamistikku, mis toetaks nende otsuseid sektorisse sisenemise ja sealt lahkumise kohta ning edendaks põlvkondadevahelist koostööd ja dialoogi. Sellega seoses on raportöör seisukohal, et nõuandesüsteemides tuleks teha kättesaadavaks juurdepääs põllumajandusettevõtete pärimise nõustajale, kes annaks suuniseid põllumajandusettevõtete üleandmise kohta. Paralleelselt peaksid liikmesriigid edendama koostöö innovaatilisi mudeleid ja kasutama ühise põllumajanduspoliitika koostöömeetmete võimalusi.

Pangad tajuvad noori põllumajandustootjaid sageli suure riskiga investeringutena, mille tulemusel lükatakse laenuaotlusi rohkem tagasi, eriti naiste ja väikeste põllumajandusettevõtete puhul. Raportöör väidab seetõttu, et avaliku sektori toetus on väga oluline, nimelt toetuste, madala intressiga laenude või laenu tagatiste toetamise kaudu, samuti suur tähelepanu noorte põllumajandustootjate finantskirjaoskuse, teadmiste ja oskuste parandamisele äriplaanide koostamisel.

Ühine põllumajanduspoliitika on olnud oluline põlvkondade vahetumise toetamisel, mis peaks jääma järgmiseks programmitöö perioodiks suureks prioriteediks, mis tugineb sisukale kohustuslikule eraldisele. Raportöör on siiski seisukohal, et rakendusmeetmete parandamiseks on võimalik rohkem ära teha, nimelt vähendades halduskoormust, tehes alustamise- ja investeerimisabi kättesaadavaks kogu eelarveperioodi jooksul ning vaadates läbi praeguse toetuse saamise tähtaja.

Kliimamuutuste mõju ja elurikkuse vähenemine mõjutavad kõige rohkem praeguseid ja tulevaseid noori põllumajandustootjaid, kuid nad on ka rohkem kaasatud kestlikumatesse põllumajandusmeetoditesse, nagu agroökoloogilised tavad ja mahepõllumajandus, ning neil on ka paremad võimalused kasutada ära rohe- ja digipöörde pakutavaid võimalusi.

Noorte häält ei võeta otsustusprotsessis sageli kuulda, mis viib lõpuks poliitiliste valikuteni, milles ei võeta nõuetekohaselt arvesse nende konkreetseid vajadusi ega pakuta tõhusat tuge. Raportöör rõhutab vajadust edendada noorte aktiivset ja sisukat osalemist kõigis demokraatlikes protsessides ning võtta poliitika ja rahastamisvahendite väljatöötamisel täielikult arvesse noorte põllumajandustootjate mõõdet.

Ühistud ja põllumajandustootjate organisatsioonid on eriti olulised individuaalse häälte võimendamisel ja nende täieliku osalemise toetamisel majandus-, poliitilises ja ühiskondlikus elus, kui need põhinevad noorte põllumajandustootjate sooliselt tasakaalustatud esindatusel nende juhtorganites.

Maapiirkonnad peavad suutma pakkuda noortele ja uutele põllumajandustootjatele ja nende perekondadele, eelkõige noortele naistele, piisavaid elutingimusi, nimelt paremat liikuvust, juurdepääsu paremale haridusele, tervishoiu-, vaba aja veetmise ja kultuuriteenustele ning laiemat digitaalset ühenduvust. Need tingimused on olulised, et tugevdada territoriaalset ühtekuuluvust ja edendada kaasavaid kogukondi seoses noorte põllumajandustöötajatega, eelkõige naiste ja võõrtöötajatega, kes raportööri sõnul peavad saama piisavaid töö- ja elamistingimusi ning sotsiaalkaitset.

Raportöör rõhutab laialdast konsensust selles, et põlvkondade vahetumisega seotud poliitikameetmetega on vaja tegeleda, ning on veendunud, et algatusraport annab Euroopa Parlamendilt olulise panuse tulevaste poliitikameetmete kindlaksmääramisse, millega

toetatakse noori ja uusi põllumajandustootjaid, kes usuvad jätkuvalt põllumajandusse tulevikku.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	19.9.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 44 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Gabriel Mato, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

44	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Ivan David, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

0	-

1	0
Verts/ALE	Francisco Guerreiro

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu